

Sygn. akt XI Ka 53/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2015r.

Sąd Okręgowy w Lublinie w XI Wydziale Karnym Odwoławczym

w składzie: Przewodniczący: SO Sławomir Kaczor –spr.

Sędziowie: SO Katarzyna Żmigrodzka

SO Włodzimierz Śpiewła

Protokolant: st. prot. Małgorzata Polaczek

przy udziale Prokuratora Ireneusza Kuny

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2015r.

sprawy S. S.

oskarżonej z art. 86 § 4 kks w zw. z art. 86 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżoną

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie

z dnia 24 listopada 2014r. sygn. akt VII K 947/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że eliminuje: z opisu czynu przypisanego oskarżonej sformułowanie o narażeniu Skarbu Państwa na uszczuplenie podatku VAT w kwocie 2659 złotych, zaś z kwalifikacji prawnej tego czynu art. 54 § 3 kks w zw. z art. 54 § 1 kks;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze ustalając, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

XI Ka 53/15 U Z A S A D N I E N I E

S. S. oskarżona została o to, że w dniu 18 lutego 2014r. w ciągu pięciu lat po uiszczeniu kary grzywny wynoszącej 130 stawek dziennych po 50 zł każda popełniła umyślne przestępstwo skarbowe tego samego rodzaju w ten sposób, że przekraczając granicę z Ukrainy do Polski przez drogowe przejście graniczne w D. autokarem marki N. o nr rej. (...) wprowadziła na obszar Celnicy Unii Europejskiej bez zgłoszenia celnego towar w postaci 677 paczek papierosów różnych marek bez polskich znaków akcyzy, dla których należny towar akcyzowy wynosi 10 359 zł przez co naraziła budżet Wspólnot Europejskich na uszczuplenie należności celnej w wysokości 439 zł oraz naraziła Skarb Państwa na uszczuplenie podatku VAT w kwocie 2659 zł

tj. o przestępstwo skarbowe określone w art.86 § 4 k.k.s. w zw. z art.86 § 1 k.k.s. w zb. z art.63 § 6 k.k.s. w zw. z art.63 § 2 k.k.s. z zb. z art.54 § 3 k.k.s. w zw. z art.54 § 1 k.k.s. w zw. z art.7 k.k.s. popełnione w warunkach określonych w art.37 § 1 pkt 4 k.k.s.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2014r. Sąd Rejonowy w Chełmie:

I. oskarżoną S. S. uznał za winną tego, że w dniu 18 lutego 2014r. będąc skazaną wyrokiem Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 27 marca 2012r. w sprawie o sygnaturze akt VII K 76/12 za umyślne przestępstwo podobne określone w art.86 § 1 k.k.s. w zb. z art.63 § 6 k.k.s. w zw. z art.63 § 2 k.k.s w zb. z art.54 § 3 k.k.s. w zw. z art.54 § 1 k.k.s. w zw. z art.7 § 1 k.k.s. na karę grzywny w wysokości 130 stawek w ciągu pięciu lat po uiszczeniu tej grzywny popełniła umyślne przestępstwo skarbowe tego samego rodzaju w ten sposób, że przekraczając granicę z Ukrainy do Polski przez drogowe przejście graniczne w D. autokarem marki N. o nr rej. (...) wprowadziła na obszar Celny Unii Europejskiej bez zgłoszenia celnego towar w postaci 677 paczek papierosów różnych marek bez polskich znaków akcyzy, dla których należny towar akcyzowy wynosi 10 359 zł przez co naraziła budżet Wspólnot Europejskich na uszczuplenie należności celnej w wysokości 439 zł oraz naraziła Skarb Państwa na uszczuplenie podatku VAT w kwocie 2659 zł tj. dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art.86 § 4 k.k.s. w zw. z art.86 § 1 k.k.s. w zb. z art.63 § 6 k.k.s. w zw. z art.63 § 2 k.k.s. z zb. z art.54 § 3 k.k.s. w zw. z art.54 § 1 k.k.s. w zw. z art.7 k.k.s. w zw.z art.37 § 1 pkt 4 k.k.s. i za to na podstawie art.63 § 6 k.k.s. w zw. z art.7 § 2 k.k.s. w zw. z art.38 § 1 pkt 2 k.k.s. wymierzył oskarżonej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 90 stawek dziennych po 60 zł każda;

II. na podstawie art.69 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art.70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby;

III. na podstawie art.30 § 2 i 6 k.k.s. w zw. z art.29 pkt 4 k.k.s. w zw. z art.31 § 6 k.k.s. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych zajętych za pokwitowaniem serii (...) oraz zarządził ich zniszczenie;

IV. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa 500 zł tytułem częściowej opłaty zaś w pozostałym zakresie zwolnił ją od koszt od procesu, z czego wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Od wyroku tego apelację wniosła oskarżona. Z treści wniesionej apelacji wynika, że skarżąca zarzuca rażąco surowość kary polegającą na wymierzeniu jej kary pozbawienia wolności oraz na bezzasadnym nie skorzystaniu z instytucji nadzwyczajnego jej złagodzenia. Podnosząc powyższy zarzut skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie jej samoistnej grzywny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, co nie oznacza, że zaskarżony wyrok jest wolny od nieprawidłowości. Jakkolwiek nieprawidłowość ta nie została zarzucona we wniesionym środku odwoławczym jednakże do jej uwzględnienia z urzędu Sąd odwoławczy był zobligowany na podstawie art.455 k.p.k.

Rzecz mianowicie w tym, że Sąd Okręgowy nie podziela zapatrywań Sądu Rejonowego co do aprobaty w całości zarzutu aktu oskarżenia i ujęcia w opisie czynu przypisanego oskarżonej narażenia na uszczuplenie w podatku VAT, a tym samym zasadności powołania w kwalifikacji prawnej tego czynu przepisu art. 54 k.k.s.

Przepis art. 54 § 1 k.k.s. penalizuje zachowania podatnika, który uchylając się od opodatkowania nie ujawnia właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania lub nie składa deklaracji. Określenie podatnika w kodeksie karnym skarbowym (art.53 § 3 k.k.s.) jest tożsame z nadanym mu przez ustawę z 29 sierpnia 1997r. ordynacja podatkowa, która w art. 7 uznaje za podatnika osobę, która na podstawie ustawy podatkowej podlega obowiązkowi podatkowemu. Zatem czynu ze wskazanego przepisu może dopuścić się osoba, na której, zgodnie z konkretną ustawą, ciąży obowiązek podatkowy odnośnie ujawniania, w zależności od specyfiki danego podatku, samego przedmiotu opodatkowania, podstawy opodatkowania, złożenia deklaracji niezbędnej dla takiego ujawnienia. Inaczej rzecz nazywając, istotą występku z art. 54 k.k.s. jest uchylenie się od przekazania właściwemu organowi podatkowemu istotnych informacji co do obowiązku podatkowego danego podatnika. „Uchylenie się” w rozumieniu wskazanego przepisu to brak nakazanego prawem działania – przekazania informacji jakie podatnik zobowiązany jest ujawnić względem organu podatkowego, przy obiektywnej możliwości zrealizowania tego obowiązku. Nietrudno

zauważyć, że w przypadku sprawcy dokonującego przemytu celnego oraz obrotu towarem nie oznaczonym znakami akcyzy, wykonanie tego obowiązku stanowiłoby samodenuncjację.

Przepis art. 74 § 1 k.p.k., recypowany do kodeksu karnego skarbowego (art.113 k.k.s.) określa prawo do obrony przysługujące już od momentu popełnienia czynu zabronionego, w którym zawiera się prawo do nieoskarżania siebie samego, a do tego prowadziłyby – w przypadku przemytu, działalności nielegalnej, odbywającej się skrycie, poza wiedzą i kontrolą właściwych organów podatkowych – wywiązanie się z obowiązku wynikającego z art. 54 § 1 k.k.s. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 26 września 1996r. I KZP 36/95, Lex 26292 wydanym w składzie 7 sędziów stwierdził: „użyte w art. 92 § 1 u.k.s. określenie „wbrew obowiązkowi” odnosi się nie tylko do przedmiotu opodatkowania, ale także do obowiązku zawiadamiania o nim, a zatem nie dotyczy osób, które zawiadamiając o ewentualnym przedmiocie opodatkowania równocześnie dokonywałyby samooskarżenia o przestępstwo”. Stanowisko to znalazło aprobatę również w doktrynie – por. R. K., A. B., Kodeks karny skarbowy. Przesłpstwa i wykroczenia skarbowe, wyd.3, W. 2005;.L. W.,J. Z., Kodeks karny skarbowy. Komentarz, W. 2007; F. P. Kodeks Karny skarbowy. Komentarz. Z. 2006r.

Na całkowitą aprobatę zasługuje przy tym stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyżej powołanej uchwały, znajdujące zastosowanie również w realiach sprawy niniejszej, zgodnie z którym przedstawione wywody dotyczą jedynie odpowiedzialności karnej, nie wykluczają zaś istnienia obowiązku podatkowego, który może istnieć niezależnie od tego czy sprawca podlega takiej odpowiedzialności. W konsekwencji stwierdzić należy, iż Sąd Odwoławczy nie kwestionuje prawidłowości poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych dotyczących niezgłoszenia przez oskarżoną przedmiotu opodatkowania oraz narażenia na uszczuplenie podatku VAT. Rzecz jednak w tym, że okoliczności te mogą mieć znaczenie właśnie dla odpowiedzialności podatkowej oskarżonej, pozostają natomiast irrelevantne dla jej odpowiedzialności karnej właśnie z powodu niemożności wymagania od niej wykonania obowiązku o jakim mowa w art.54 § 1 k.k.s.

Zwrócić również należy uwagę na prezentowane w orzecznictwie stanowisko, a mianowicie, że odpowiedzialności na podstawie przepisu art. 54 § 1 k.k.s. podlega tylko podatnik - a więc osoba prowadząca legalną działalność podlegającą opodatkowaniu; przepis ten nie ma natomiast zastosowania do czynności sprzecznych z prawem, nawet jeżeli w wyniku ich dokonania powstaje obowiązek uiszczenia należności na rzecz Skarbu Państwa (podatku akcyzowego, cła) – zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9 sierpnia 2012 r., II AKa 111/12, publ. LEX Nr 1237245.

Jakkolwiek w judykaturze sformułowano również stanowisko przeciwne (vide uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2014r., II Aka 129/13, opubl. LEX nr 1463776), to jednak wyżej przedstawione kwestie nie były przedmiotem rozważań tego Sądu, stąd też odmiennej argumentacji, zawartej w uzasadnieniu powołanego wyroku, Sąd Okręgowy w niniejszym składzie nie podziela.

Ze wskazanych powodów zaskarżony wyrok podlega stosownej zmianie, która nie ma natomiast wpływu na rozstrzygnięcie w zakresie dolegliwości karnych, zdeterminowanych przez popełnienie występku z art.63 § 2 w zw. z art.63 § 6 k.k.s. Przyczyny z powodu których orzeczono wobec oskarżonej karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania zostały bowiem przez Sąd Rejonowy prawidłowo i wyczerpująco wyjaśnione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego powodu niecelowym jest ich przytaczanie i poprzestać należy na odesłaniu skarżącej do uważnej lektury tego dokumentu (str.7 i 8 uzasadnienia). Wreszcie wymierzone oskarżonej kary w żadnej mierze nie mogą zostać uznane za rażąco i niewspółmiernie surowe i spełniają wymogi określone w art.13 § 1 k.k.s., także przy uwzględnieniu ostatecznego kształtu czynu jej przypisanego.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art.437 § 2 k.p.k. orzekł jak w wyroku. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze nastąpiło na podstawie art.624 § 1 k.p.k. w zw. z art.634 k.p.k.

Katarzyna Źmigrodzka Sławomir Kaczor Włodzimierz Śpiewła